

УДК 636.09:[636.32/.38:612.014.48.017](477.4)

ФІЗІОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ДЕЯКИХ ПОКАЗНИКІВ ПРИРОДНОЇ РЕЗИСТЕНТНОСТІ ЯГНЯТ НА ЖИТОМИРЩИНІ

*О. В. Пінський, к. вет. н., В. В. Гончаренко, к. вет. н.
19vova8@ukr.net*

Житомирський національний агроекологічний університет, м. Житомир

Зниження захворюваності і запобігання загибелі новонародженого молодняка є одним з головних завдань, що стоять перед ветеринарною медициною. Особливої уваги набувають питання стану природної резистентності організму тварин у зв'язку з погіршенням екологічної ситуації після аварії на Чорнобильській атомній електростанції.

Метою нашої роботи було вивчення кількісних і функціональних змін чинників неспецифічного захисту організму ягнят у віковому аспекті.

Для проведення досліджень на території Центрального Полісся України в господарстві Народицького району Житомирської області було сформовано дві групи ягнят породи прекос (30 тварин), для яких були створені однакові умови годівлі, догляду та утримання. Стан природної резистентності у ягнят оцінювали за комплексом показників, які характеризують рівень захисних пристосувань організму. Обробку цифрових даних та аналіз кореляційних зв'язків здійснювали варіаційно-статистичними методами.

При аналізі отриманих даних встановлено, що вміст загального білка в сироватці крові відразу після народження був набагато нижчим, ніж у дорослих тварин, і становив 35,2–47,3 г/л. З віком вміст загального білка підвищувався, а найвища кількість його реєструвалася на третю добу після прийому молозива (56,8–71,0 г/л), що зумовлене появою в сироватці крові великої концентрації імуноглобулінів (12,4–17,8 мг/мл). Від третьої доби життя спостерігали тимчасове зменшення вмісту загального білка (на 4,0–15,7 %) та імуноглобулінів сироватки крові (на 25,4–49,2 %), що зумовлено, на нашу думку, розпадом та елімінацією пасивно набутих імуноглобулінів.

У результаті вивчення динаміки БАСК ягнят виявлено, що відразу після народження вона була набагато нижчою, ніж у подальших періодах розвитку. Бактерицидність крові різко зростала після прийому молозива (в 1,64 разу) і дещо знижувалась у післямолозивний період (на 11,8 %) та у тримісячному віці. Посилення бактерицидної активності сироватки крові ягнят після прийому молозива зумовлено, очевидно, стимулюючою дією його компонентів на фактори природної резистентності організму.

Із вищезазначеного випливає, що ягнята народжуються зі станом імуносупресії, яка з віком зникає. Необхідно зазначити, що принципи гомеостазу поширюються і на стан природної резистентності тварин, що підтверджується аналізом корелятивних зв'язків. Так, при народженні і в післямолозивний періоди імунодефіцитний стан тварин частково компенсуються клітинними факторами захисту. Вказані особливості свідчать про розвиток імунодефіцитного стану організму, що створює сприятливі умови для розвитку інфекційних і запальних процесів у тварин, які розвиваються. Патологічні зміни у молодняку овець у забрудненій радіонуклідами зоні не обмежуються лише дією малих доз іонізуючої радіації, а є одним із компонентів комплексу несприятливих факторів.

Таким чином, дослідження вікової динаміки природної резистентності у ягнят дозволяє поетапно простежити її становлення, надає можливість виявити найбільш критичні періоди постнатального онтогенезу ягнят та на основі чого проводити цілеспрямовану імунокорегувальну терапію при веденні вівчарства в сучасних екологічних умовах Полісся України.